PROPOSISYON

65 MGA BAG NA PINAGLALAGYAN NG MGA PINAMILI. MGA SINGIL. INISYATIBANG BATAS.

OPISYAL NA TITULO AT BUOD

INIHANDA NG ABUGADO HENERAL

- Naglilipat ng perang kinokolekta ng grocery at ilang ibang mga nagtitinging tindahan sa pamamagitan ng pagbebenta ng mga bag na pinaglalagyan ng mga pinamili, tuwing ang anumang mga batas ng estado ay ipinagbabawal ang libreng pamamahagi ng isang partikular na bag na pinaglalagyan ng mga pinamili at nag-uutos ng pagbebenta ng anumang ibang uri ng bag na pinaglalagyan ng mga pinamili.
- Hinihiling sa mga tindahan na ideposito ang mga nalikom sa pagbebenta ng bag sa isang espesyal na pondo na pinangangasiwaan ng Lupon sa Pagpapanatili ng Wildlife upang suportahan ang mga tinukoy na kategorya ng mga proyektong pangkapaligiran.
- Itinatakda ang Lupon na bumuo ng mga regulasyon na nagpapatupad ng batas.

BUOD NG TANTIYA NG PAMBATASANG TAGASURI NG KABUUANG (NET) EPEKTO SA PANANALAPI NG ESTADO AT LOKAL NA PAMAHALAAN:

- Posibleng kita ng estado na ilang sampu-sampung milyong dolyar taun-taon sa ilalim ng mga partikular na pangyayari. Ang kita ay gagamitin upang suportahan ang mga partikular na programang pangkapaligiran.

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

BATAYAN

Paggamit ng Bag sa Pamimili. Karaniwang nagbibigay ang mga tindahan sa kanilang mga mamimili ng mga bag upang madala ang kanilang mga ipinamili. Ang isang uri ng bag na karaniwang ibinibigay ay ang "pang-isahang gamitan na plastic bag," na tumutukoy sa isang manipis na plastic bag na ginagamit sa pag-checkout na hindi para sa pangmatagalang gamitan. Sa kabilang banda, ang "mga reusable na plastic bag" ay mas makapal at mas matibay nang sa gayon ay maaari pang gamitin ang mga ito nang maraming beses. Nagbibigay rin ang maraming tindahan ng mga pang-isahang gamitan na paper bag. Madalas ibinibigay nang libre ng mga tindahan ang mga pang-isahang gamitan na paper at plastic bag sa mga mamimili, at ang ilang tindahan naman ay nagbebenta ng mga reusable na bag. Sa bawat taon, halos 15 bilyong pang-isahang gamitan na plastic bag ang ibinibigay sa mga mamimili sa California (may average na humigit-kumulang 400 bag para sa bawat taga-California).

Maraming Lokal na Pamahalaan ang Nagbabawal sa Mga Pang-isahang gamitan na Bag. Maraming lunsod at county sa California ang nagpatupad ng mga lokal na batas sa mga nakalipas na taon na nagbabawal o nagba-ban sa mga pang-isahang gamitan na bag. Ipinatupad ang mga lokal na batas na ito dahil sa pag-aalala sa maaaring maging epekto ng paggamit ng mga naturang bag sa kapaligiran. Halimbawa, nakakadagdag sa kalat ang mga plastic bag na maaaring bumara sa mga daluyan ng tubig. Dagdag pa rito, maaaring mahirap i-recycle ang mga plastic bag dahil pwedeng magbuhul-buhol ang mga ito sa mga recycling machine. Karamihan sa mga lokal na batas na ito ay nagba-ban ng mga pang-isahang gamitan na plastic bag sa mga grocery store, convenience store, botika at tindahan ng alak. Karaniwang iniuutos din ng mga ito sa tindahan na patawan ng singil nang hindi bababa sa 10 sentimo ang anumang bag sa pamimili. Mapupunta sa mga tindahan ang kita mula rito. Noong Hunyo 2016, may mga lokal na batas na tungkol sa paggamit ng bag sa pamimili sa humigit-kumulang 150 lunsod at county—sakop ang halos 40 porsyento ng populasyon ng California—na karamihan ay mga lugar sa loob ng mga county na malapit sa dagat.

Pambuong Estadong Batas sa Paggamit ng Bag sa Pamimili. Noong 2014, ipinasa ng Lehislatura at nilagdaan ng Gobernador ang isang pambuong estadong batas sa paggamit ng bag sa pamimili, Senate Bill (Panukalang-batas ng senado o SB) 270. Kapareho ng maraming lokal na batas, ipinagbabawal ng SB 270 ang halos lahat ng grocery store, convenience store, malalaking botika at tindahan ng alak sa estado na magbigay ng mga pang-isahang gamitan na plastic bag. Iniuutos din nito sa isang tindahan na singilin ang mga mamimili nang hindi bababa sa 10 sentimo para sa anumang bag na ibibigay sa kanila sa pag-checkout. Hindi na kailangang magbayad ang ilang mamimili na may mababang kita. Sa ilalim ng SB 270, mapupunta sa mga tindahan ang kita mula sa pagbebenta ng mga bag. Maaari nilang gamitin ang mga kinita sa paggastos para sa mga ibinibigay na bag, pagsunod sa panukala at mga gawaing nagbibigay ng kaalaman upang maghikayat sa paggamit ng mga reusable bag. Ang mga iniaatas na ito ay ilalapat lang sa mga lunsod at county na wala pang sariling mga batas hinggil sa paggamit ng bag sa pamimili noong 2014.

Reperendum sa SB 270. Sa ilalim ng Saligang-batas ng Estado, ang bagong batas ng estado ay maaaring iharap sa mga botante bilang isang reperendum upang malaman kung ang batas ay magkakabisa. Ang reperendum sa SB 270 ay kwalipikado para sa balotang ito (Proposisyon 67). Kung maipapasa ang reperendum, magkakabisa ang SB 270. Kung hindi ito maipapasa, ipapawalang-saysay ang SB 270.

MUNGKAHI

Paglalaan ng Kita ng Bag sa Pamimili sa Bagong Pondong Pangkapaligiran ng Estado. Tinutukoy ng panukalang ito kung paano maaaring gamitin ang kita na nagmula sa anumang batas ng estado na (1) nagbabawal sa pagbibigay nang libre ng ilang partikular na bag sa pamimili at (2) nag-aatas ng pinakamababang singil para sa iba pang mga uri ng bag sa pamimili. Sa partikular, iniaatas ng panukalang ito na ang kikitain ay idedeposito sa isang bagong pondo ng estado—ang Pondo para sa Pagprotekta at Pagpapaganda ng Kapaligiran—para sa iba't ibang layuning pangkapaligiran sa halip na manatili ang kita sa mga tindahan. Gagamitin ang pondo upang suportahan ang mga gawad para sa mga programa at proyekto na nauugnay sa (1) pagpigil sa pagkatuyot; (2) pagre-recycle; (3) malilinis na panustos na tubig na maiinom; (4) mga parke sa bawat estado, rehiyon at lokal; (5) paglilinis ng dalampasigan; (6) pag-aalis ng kalat; at (7) pagpapanumbalik sa mga tirahan ng maiilap na hayop sa gubat. Pinapayagan ng panukala ang maliit na bahagi ng mga pondong ito na magamit para sa paggawad ng pangasiwaan at mga pagsusuri sa kada dalawang taon ng mga programang tumatanggap ng pondo.

Iba Pang Mga Probisyon. Bilang karagdagan, pinapayagan ng panukala ang mga lokal na pamahalaan na iatas ang perang

PAGSUSURI NG PAMBATASANG MANUNURI

IPINAGPAPATULOY

nakolekta mula sa mga lokal na batas sa paggamit ng bag sa pamimili na mapunta sa bagong pondo ng estado sa halip na hayaang mapanatili ang kitang iyon sa mga tindahan. Kabilang din dito ang isang probisyon hinggil sa pagpapatupad ng panukalang ito at iba pang panukala sa paggamit ng bag sa pamimili sa balotang ito. Maaaring pakahulugan ng korte ang probisyong ito bilang pumipigil sa pagkakaroon ng bisa ng Proposisyon 67 (ang reperendum sa SB 270). Ang probisyong ito ay magkakabisa lang kung maipapasa ang parehong panukala at makakakuha ng mas maraming "oo" ang panukalang ito (Proposisyon 65). Gayunpaman, ipinagpapalagay ng pagsusuring ito na sa sitwasyong ito, ang mga probisyon ng Proposisyon 67 na hindi nauugnay sa paggamit ng mga kita—gaya ng pag-aatas na i-ban ang mga pang-isahang gamitan na plastic bag at pagpataw ng singil para sa iba pang mga bag—ay maipapatupad pa rin.

MGA EPEKTO SA PANANALAPI

Kung ang mga kinakailangan ng panukalang ito (na magkaroon ng batas ng estado na nagbabawal sa pamimigay nang libre ng ilang partikular na bag sa pamimili at nag-aatas ng minimum na singil para sa iba pang mga bag) ay natugunan, magkakaroon ng pagtaas sa kita ng estado para sa ilang partikular na programang pangkapaligiran. Maaaring umabot ang kitang ito sa mahigit sampung milyong dolyar taun-taon. Ang aktwal na halaga ng kita ay maaaring mas mataas o mas mababa batay sa ilang salik, partikular na sa mga magiging benta at presyo ng mga bag sa pamimili.

Sa kasalukuyan, wala pang umiiral na batas ng estado na nakakatugon sa mga kinakailangan ng panukalang ito. Gaya ng nabanggit, walang magiging epekto sa pananalapi hanggang nagpapatuloy ito. Gaya ng naunang nabanggit, gayunpaman, ipapatupad ng Proposisyon 67 sa balotang ito ang naturang batas ng estado. Kung maipapasa ang Proposisyon 67 at ang panukalang ito (Proposisyon 65), magkakaroon ng epekto sa estado ang alinmang makakatanggap ng pinakamaraming boto:

- ***Kapag Nakatanggap ng Mas Maraming Boto ang Proposisyon 67 (Reperendum).*** Sa sitwasyong ito, mananatili sa mga tindahan ang kita na nakolekta ng mga tindahan at walang magiging epekto sa pananalapi sa estado na nauugnay sa Proposisyon 65.
- ***Kapag Nakatanggap ng Mas Maraming Boto ang Proposisyon 65 (Inisyatibo).*** Sa sitwasyong ito, ang anumang kita na nakolekta ng mga tindahan mula sa pinagbentahan ng mga bag sa pamimili ay ililipat sa bagong pondo ng estado, kasama ang dinagdagang kita ng estado na ginagamit upang suportahan ang ilang partikular na programang pangkapaligiran.

Bilang karagdagan, kung itong panukala lang ang naipasa at hindi ang Proposisyon 67 (na nangangahulugan na walang kasalukuyang pambuong-estadong batas na paglalapatan ng panukalang ito), maaari pa ring magkaroon ng epekto sa pananalapi kung ipapatupad ang batas ng estado sa paggamit ng bag sa pamimili. Ipinapakita ng Figure 1 kung paano ipapatupad nang naiiba ang panukalang ito depende sa mga desisyon ng botante.

Bisitahin ang *http://www.sos.ca.gov/measure-contributions* para sa isang listahan ng mga komite na binuo unang-una upang suportahan o salungatin ang panukalang ito. Bisitahin ang *http://www.fppc.ca.gov/transparency/top-contributors/nov-16-gen-v2.html* upang maakses ang nangungunang 10 tagaambag ng komite.

Pigura 1

Ang Pagpapatupad ng Proposisyon 65 ay Maaapektuhan ng Kalalabasan ng Reperendum

	Proposisyon 67 (SB 270 Reperendum) Naipasa	**Proposisyon 67 (SB 270 Reperendum)** Hindi Naipasa
Proposisyon 65 (Inisyatibo) Naipasa	Pagkakaroon ng bisa ng pambuong-estadong batas hinggil sa paggamit ng bag sa pamimili. Ang paggamit ng mga kita mula sa pagbebenta ng mga bag sa pamimili ay nakadepende kung aling proposisyon ang makakakuha ng mas maraming boto: • Kung mas marami ang botong **"oo"** para sa reperendum, mapupunta ang kita sa mga tindahan. • Kung mas marami ang botong **"oo"** para sa inisyatibo, mapupunta ang kita sa estado para sa mga programang pangkapaligiran.[a]	Walang pambuong-estadong batas sa paggamit ng bag sa pamimili. Ang kita mula sa anumang magiging pambuong-estadong batas na kapareho ng SB 270 ay gagamitin para sa mga programang pangkapaligiran.
Proposisyon 65 (Inisyatibo) Hindi Naipasa	Ipapatupad ang pambuong-estadong batas hinggil sa paggamit ng bag sa pamimili at ang kita mula sa pagbebenta ng mga bag sa pamimili ay mananatili sa mga tindahan.	Walang pambuong-estadong batas sa paggamit ng bag sa pamimili.

[a] Bilang mapagpipilian, maaaring ipakahulugan ng korte ang probisyon ng Proposisyon 65 bilang pumipigil sa pagpapatupad ng Senate Bill (SB) 270.

Para sa kumpletong teksto ng Proposisyon 65 pumunta sa pahina 211.